

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.11.2023.
COM(2023) 713 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o provedbi instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u 2023., kako je navedeno u članku 16. Uredbe (EU) 2021/1229

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o provedbi instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u 2023., kako je navedeno u članku 16. Uredbe (EU) 2021/1229

1. UVOD I SVRHA OVOG IZVJEŠĆA

Europska komisija u prosincu 2019. iznijela je europski zeleni plan za Europsku uniju i njezine građane ⁽¹⁾, u kojem podsjeća na svoju predanost da se suoči s izazovima u području klime i okoliša te ističe potrebu za pravednom i uključivom tranzicijom.

Komisija je u siječnju 2020. detaljno opisala mehanizam za pravednu tranziciju u okviru Plana ulaganja za europski zeleni plan ⁽²⁾ kako bi osigurala da nitko ne bude zapostavljen i da sve regije budu dio tranzicije na klimatski neutralno gospodarstvo. Primarni je cilj mehanizma pružiti potporu regijama i ljudima koji su najpogođeniji te im pomoći u ublažavanju socioekonomskih troškova tranzicije. Mehanizam za pravednu tranziciju sastoji se od tri stupa: prvi je stup Fond za pravednu tranziciju, drugi stup čini poseban program za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU, a treći stup je instrument za kreditiranje u javnom sektoru (Instrument).

Ovogodišnje izvješće odnosi se na treći stup i u njemu se iznose informacije o dosadašnjem napretku u provedbi Instrumenta. Riječ je o kumulativnom izvješću od početka provedbe Instrumenta do 31. kolovoza 2023.

1.1. Pravni i proračunski okvir instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju

Instrument je uspostavljen 14. srpnja 2021. Uredbom (EU) 2021/1229 (Uredba o IKJS-u) ⁽³⁾.

Opći je cilj Instrumenta odgovoriti na ozbiljne socijalne, gospodarske i okolišne izazove koji proizlaze iz tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljeva Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti u Uniji najkasnije do 2050., koji su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1119 ⁽⁴⁾, u korist područja Unije utvrđenih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju ⁽⁵⁾.

Specifični je cilj Instrumenta iskoristiti ulaganja javnog sektora kojima se ispunjavaju razvojne potrebe područja utvrđenih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. To se postiže olakšavanjem financiranja projekata koji ne ostvaruju dostatne priljeve prihoda za pokrivanje svojih troškova ulaganja kako bi se izbjeglo istiskivanje potencijalne potpore i potencijalnih ulaganja iz alternativnih izvora.

Potpota se pruža za širok spektar ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora te zelenu i održivu mobilnost, uključujući promicanje zelenog vodika, učinkovite mreže centraliziranog grijanja,

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Ekonomskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Plan ulaganja za održivu Europu – Plan ulaganja za europski zeleni plan – COM(2020) 21 final, 14.1.2020.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1229 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. srpnja 2021. o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju (SL L 274, 30.7.2021.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021.).

⁽⁵⁾ Kao što je utvrđeno u članku 11. Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021.).

javna istraživanja, digitalizaciju, okolišnu infrastrukturu za pametno gospodarenje otpadom i upravljanje vodama. Instrumentom se mogu podupirati i mjere u području održive energije, mjere energetske učinkovitosti i mjere integracije, uključujući obnove i prenamjene zgrada, obnovu i regeneraciju gradova, tranziciju na kružno gospodarstvo te obnovu i dekontaminaciju zemljišta i ekosustava, uzimajući u obzir načelo „onečišćivač plaća”, bioraznolikost kao i usavršavanje i prekvalifikaciju, osposobljavanje i socijalnu infrastrukturu, uključujući ustanove za skrb i socijalne stanove ⁽⁶⁾).

Uredbom o IKJS-u predviđen je ukupni maksimalni proračun u iznosu od 1,525 milijardi EUR potpore Unije za komponentu bespovratnih sredstava Instrumenta (uključujući tehničku i savjetodavnu potporu).

U okviru Instrumenta kombiniraju se zajmovi (koje osigurava Europska investicijska banka kao financijski partner) s bespovratnim sredstvima (koje osigurava Unija) kako bi se za projekte koje su subjekti javnog sektora podnijeli nakon poziva na podnošenje prijedloga osigurali resursi za ispunjavanje razvojnih potreba u tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu. Europska investicijska banka (EIB) osigurat će do 10 milijardi EUR za komponentu zajma Instrumenta. EIB nudi tri vrste zajmova u okviru Instrumenta: zajmove za ulaganja za zrele projekte, okvirne zajmove (odnosno programe zajmova) i posredničke zajmove.

Komponenta bespovratnih sredstava ima oblik financiranja koje nije povezano s troškovima i njezin iznos određuje se kao postotak zajma. Taj postotak iznosi 15 %, odnosno 25 % ako se projekt nalazi u slabije razvijenoj regiji ⁽⁷⁾. Stoga dodjela bespovratnih sredstava ovisi o odobrenom financiranju preko EIB-a ili njegovih financijskih posrednika ⁽⁸⁾.

Komisija blisko surađuje s EIB-om i Europskom izvršnom agencijom za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA) na provedbi Instrumenta.

Kako je najavljeno u prethodnom godišnjem izvješću o provedbi instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru ⁽⁹⁾, administrativni sporazum između Komisije i EIB-a stupio je na snagu 1. rujna 2022. ⁽¹⁰⁾. EIB provodi vlastitu procjenu prijedloga projekata u skladu sa svojim pravilima, politikama i postupcima te priprema, potpisuje i prati relevantne sporazume o financiranju i pregovara o njima.

Podjela zadataka između Komisije i CINEA-e utvrđena je u memorandumu o razumijevanju potpisanom 5. rujna 2022. CINEA je odgovorna za proračunske, pravne, financijske i operativne aspekte korištenja bespovratnih sredstava pod nadzorom Komisije (odgovorna je za provedbu IKJS-a), a Komisija ostaje u potpunosti odgovorna za sve aspekte povezane s politikom.

Vrlo uspješna suradnja Komisije, CINEA-e i EIB-a omogućila je lako upravljanje zaprimljenim zahtjevima te je bila od presudne važnosti u informiranju javnosti o Instrumentu, njegovim ciljevima i funkcioniranju.

1.2. Područje primjene izvješća o provedbi za 2023.

⁽⁶⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 6. Uredbe o IKJS-u.

⁽⁷⁾ Vidjeti članak 11. Uredbe o IKJS-u.

⁽⁸⁾ Članak 18. oglednog sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru mehanizma za pravednu tranziciju, dostupan na [portalu za financiranje i natječaje \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eif/portal/).

⁽⁹⁾ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju u 2022., kako je navedeno u članku 16. Uredbe (EU) 2021/1229, COM(2023) 60 final, 7.2.2023.

⁽¹⁰⁾ [Europska komisija i Grupa EIB-a potpisale sporazume u okviru programa InvestEU i tako mobilizirale milijarde eura za ulaganja u cijeloj Europskoj uniji](#)

Prema članku 16. stavku 3. Uredbe o IKJS-u „Komisija do 31. listopada svake kalendarske godine, a počevši od 2022., izdaje izvješće o provedbi Instrumenta. U okviru tog izvješća pružaju se informacije o razini provedbe Instrumenta u odnosu na njegove ciljeve, uvjete i pokazatelje uspješnosti.”

Prvo izvješće o provedbi dostavljeno je Europskom parlamentu i Vijeću 7. veljače 2023., a u njemu su se prije svega opisivali pripremni koraci koji su poduzeti prije objave prvih poziva na podnošenje prijedloga u okviru IKJS-a.

Ovo je drugo po redu izvješće o provedbi. U njemu se navode informacije o i. rezultatima poziva na podnošenje prijedloga u okviru IKJS-a za prva tri roka za podnošenje, ii. komunikaciji, informiranju i popisu potencijalnih prijedloga projekata, iii. ustanovljenim izazovima i iv. sljedećim koracima za Instrument.

2. PROVEDBA INSTRUMENTA

2.1. Rezultati poziva u okviru IKJS-a za prva tri roka za podnošenje

Višegodišnji poziv na podnošenje prijedloga pokrenut je 19. srpnja 2022. Poziv na podnošenje prijedloga uključuje redovite rokove za podnošenje (tri godišnje), a posljednji rok istječe u drugoj polovini 2025.

Do 31. kolovoza 2023. podneseno je osam prijedloga, a odbor za evaluaciju preporučio je da se financiraju tri (vidjeti tablicu 1), za koja se izdvaja maksimalni iznos bespovratne potpore Komisije od 39 394 217 EUR i procijenjeni iznos zajmova EIB-a od 185 886 184 EUR. Četiri prijedloga koja nisu ispunjavala uvjete prihvatljivosti/prikladnosti bila su izvan okvira poziva, a jedan prijedlog koji je bio prihvatljiv/prikladan nije ispunio evaluacijske kriterije.

Slika 1.: Nacionalni udjeli (rezervirani do 31. prosinca 2025.) i njihovo izdvajanje za odabrane projekte kako su se bespovratna sredstva dodjeljivala ili prolazila postupak procjene ⁽¹¹⁾

⁽¹¹⁾ Vidjeti i: [Proračun \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/1000000/1/attachment/data/1000000/1/Proračun%202023.pdf)

Tablica 1.: Sažetak evaluacija prijedloga zaprimljenih u sklopu poziva na podnošenje prijedloga u okviru IKJS-a

	Broj podnesenih prijedloga	Broj prihvatljivih i prikladnih prijedloga	Broj prijedloga koje je Komisija preporučila za financiranje	Broj prijedloga za koje je osiguran zajam EIB-a ili njegovih posrednika	Napomene
Rok za podnošenje 19. listopada 2022.	3	1 (CZ)	1 (CZ)	0	Komisija je preporučila da se financira jedan prijedlog. EIB trenutačno provodi svoju dubinsku analizu.
Rok za podnošenje 19. siječnja 2023.	1	0	0	0	-
Rok za podnošenje 19. travnja 2023.	4	3 (EL, NL, SE)	2 (EL, SE)	1 (EL)	Komisija je preporučila da se financira prijedlog Grčke i EIB je dovršio svoju dubinsku analizu. CINEA priprema sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za prijedlog Grčke koji je preporučen za financiranje. Komisija je preporučila da se financira prijedlog Švedske. EIB provodi svoju dubinsku analizu. Prijedlog Nizozemske nije ispunio evaluacijske kriterije.

Tablica 2.: Prijedlozi projekata preporučeni za financiranje

	Regija/područje	Naziv prijedloga	Sektor	Iznos zatraženih	Iznos zatraženog	Vrsta
--	-----------------	------------------	--------	------------------	------------------	-------

		projekta		bespovratnih sredstava (u EUR)	zajma (u EUR)	potpore
CZ	Moravsko-šleska regija	Koncertna dvorana u Ostravi	Kulturni objekti	14 250 000	57 000 000	Samostalni projekt
EL	Zapadna Makedonija	Socioekonomska tranzicija Zapadne Makedonije	Mjere energetske učinkovitosti i mjere integracije, uključujući obnove zgrada, javnu rasvjetu, obnovu i regeneraciju gradova, socijalnu infrastrukturu	14 528 224	58 112 897	Okvirni zajam
SE	Gornji Norrland	Održivi i povoljni stanovi za novu zelenu industriju i društvo	Socijalni stanovi	10 615 993	70 773 287	Okvirni zajam
Ukupno				39 394 217	185 886 184	

Na temelju dostupnog popisa prijedloga projekata nositelja iz javnog sektora trenutačno se pripremaju zahtjevi za projekte u pet država članica radi potpore u okviru IKJS-a u sljedećim rokovima za podnošenje, i to u sektorima energije iz obnovljivih izvora te zelene i održive mobilnosti, učinkovitih mreža centraliziranog grijanja, okolišne infrastrukture za pametno gospodarenje otpadom, energetske učinkovitosti te drugim sektorima koji su u skladu s odobrenim teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Ako se svi ti prijedlozi projekata podnesu u sklopu poziva na podnošenje prijedloga u okviru IKJS-a i odluče financirati, Komisija procjenjuje da bi se za njih izdvojila bespovratna sredstva u iznosu od oko 140 milijuna EUR.

2.2. Tehnička pomoć

Kako je već navedeno u prvom izvješću, dostupne su usluge savjetodavne potpore u sklopu savjetodavnog centra InvestEU za pripremu, razvoj i provedbu prihvatljivih projekata ⁽¹²⁾. EIB je do kolovoza 2023. pružao savjetodavnu pomoć mnogim potencijalnim korisnicima Instrumenta. Riječ je o raznim vrstama pomoći, od početne provjere projektnih ideja, preko savjeta o potencijalnoj prihvatljivosti projekata za komponente zajma i bespovratnih sredstava do razvoja sveobuhvatnih savjetodavnih zadaća za posredničke poslove i poslove davanja zajmova. Primjeri tekućih i predviđenih savjetodavnih zadaća uključuju studije potražnje za općinskim zaduživanjem

⁽¹²⁾ Vidjeti više pojedinosti u odjeljku 2.1.4. prvog izvješća o provedbi IKJS-a.

te potporu krajnjim zajmoprimcima radi pripreme projekata za financiranje i izrade zahtjevâ za bespovratna sredstva.

Komplementarno uslugama koje se nude preko savjetodavnog centra InvestEU, u okviru tehničke pomoći Komisije pružene su savjetodavne usluge na zahtjev nekoliko država članica (Grčka, Slovačka, Češka) s ciljem informiranja javnosti o Instrumentu i sastavljanja popisa potencijalnih prijedloga projekata. Komisija je zaposlila pružatelje tehničke pomoći u Češkoj i Slovačkoj te oni pružaju niz usluga, uključujući informiranje javnosti, mobilizaciju potencijalnih korisnika u regijama s teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju i objavu priručnika na nacionalnim jezicima. Komisija je zaposlila pružatelja u Grčkoj radi provedbe sva tri stupa mehanizma za pravednu tranziciju. Pomoć je dostupna za promicanje intervencija u okviru Instrumenta i razvoj alata za praćenje tih intervencija. Komisija i EIB sudjeluju u praćenju nekih od tih savjetodavnih zadaća kako bi se osigurala njihova komplementarnost sa savjetodavnim aktivnostima u državama članicama korisnicama.

3. KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI

IKJS je novi instrument, zbog čega je informiranje javnosti iznimno važno. Komisija je uz pomoć CINEA-e i EIB-a usredotočena na tri cilja:

- osiguravanje toga da **potencijalni korisnici** IKJS-a: i. budu informirani o postojanju Instrumenta, ii. razumiju što se njime nudi, uključujući usluge savjetodavne potpore i iii. znaju kako se prijaviti za financiranje i savjetodavnu potporu u okviru Instrumenta,
- osiguravanje toga da **unutarnji dionici unutar europskih institucija** s kapacitetom za otvaranje prema potencijalnim korisnicima IKJS-a: i. budu informirani o postojanju Instrumenta, ii. razumiju što se njime nudi, uključujući usluge savjetodavne potpore i iii. znaju kako poduprijeti korisnike pri prijavi za financiranje i savjetodavnu potporu u okviru Instrumenta,
- doprinos **vidljivosti rezultata** provedbe Instrumenta.

Slika 2.: Provedene aktivnosti promicanja

Zajedničkim akcijama Komisije, EIB-a i CINEA-e postignuto je sljedeće:

- organizirano je 47 sastanaka s predstavnicima 21 države članice na nacionalnoj, regionalnoj i/ili lokalnoj razini. Pripremaju se sastanci s preostalim državama članicama. Komisija će u suradnji s CINEA-om i EIB-om nastaviti širiti informacije o IKJS-u u svim državama članicama, posebice onima u kojima se čini da se Instrument sporo prihvaća,
- organizirano je 29 unutarnjih sastanaka u institucijama EU-a (Komisija, Odbor regija) i sastanaka s vanjskim dionicima (skupine za strateško promišljanje, organizacije civilnog društva, udruženja, nacionalne razvojne banke i institucije),
- IKJS je predstavljen na 21 relevantnom događanju (prezentacije, sesije pitanja i odgovora, namjenski infopultovi). Među ostalim: Forum gradova (od 16. do 17. ožujka 2023.), webinar mreže CEE Bankwatch o pravednoj tranziciji (27. ožujka 2023.)⁽¹³⁾, Sporazum gradonačelnika – Forum Europe (30. ožujka 2023.), Dijalozi s regionalnim uredima (30. ožujka 2023.), Konferencija o platformi za pravednu tranziciju (25. travnja 2023.), Forum C4E (26. svibnja 2023.), putovanje za medije povezano s pravednom tranzicijom u Poljskoj (od 4. do 6. lipnja 2023.), CEMR-ovo osposobljavanje za kohezijsku politiku (30. lipnja 2023.), Zeleni tjedan EU-a (11. lipnja 2023.), Europski tjedan održive energije (20. lipnja 2023.),
- objavljeno je pet publikacija. Među ostalim: „Međudjelovanje komponenata bespovratnih sredstava i zajma koje čine instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju” ⁽¹⁴⁾ i CINEA-ine smjernice za pripremu prijedloga projekta ⁽¹⁵⁾,
- objavljeno je 79 objava u različitim relevantnim biltenima i na relevantnim internetskim stranicama te na društvenim medijima,

⁽¹³⁾ [Snalaženje u pravednoj tranziciji: put naprijed uz drugi i treći stup – YouTube](#)

⁽¹⁴⁾ [Međudjelovanje komponenata bespovratnih sredstava i zajma koje čine instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju \(europa.eu\)](#)

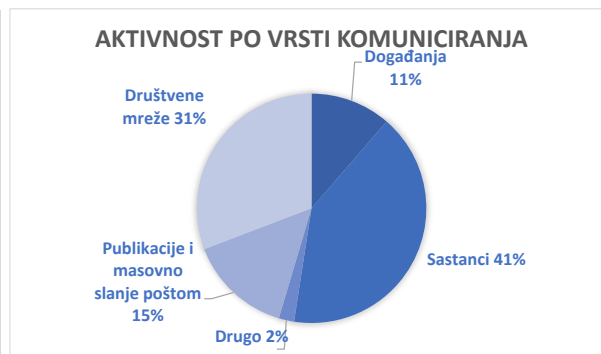
⁽¹⁵⁾ [20230823 Savjeti za podnošenje zahtjeva u okviru IKJS-a za internetske stranice \(europa.eu\)](#)

- objavljeno je 60 najčešćih pitanja na portalu za financiranje i natječaje ⁽¹⁶⁾,
- objavljene su dvije videoporuke za promicanje Instrumenta koje je snimila povjerenica zadužena za regionalnu i urbanu politiku ⁽¹⁷⁾⁽¹⁸⁾,
- CINEA je u suradnji s Komisijom i EIB-om organizirala dva dana informiranja ⁽¹⁹⁾.

Slika 3.: Razine događanja

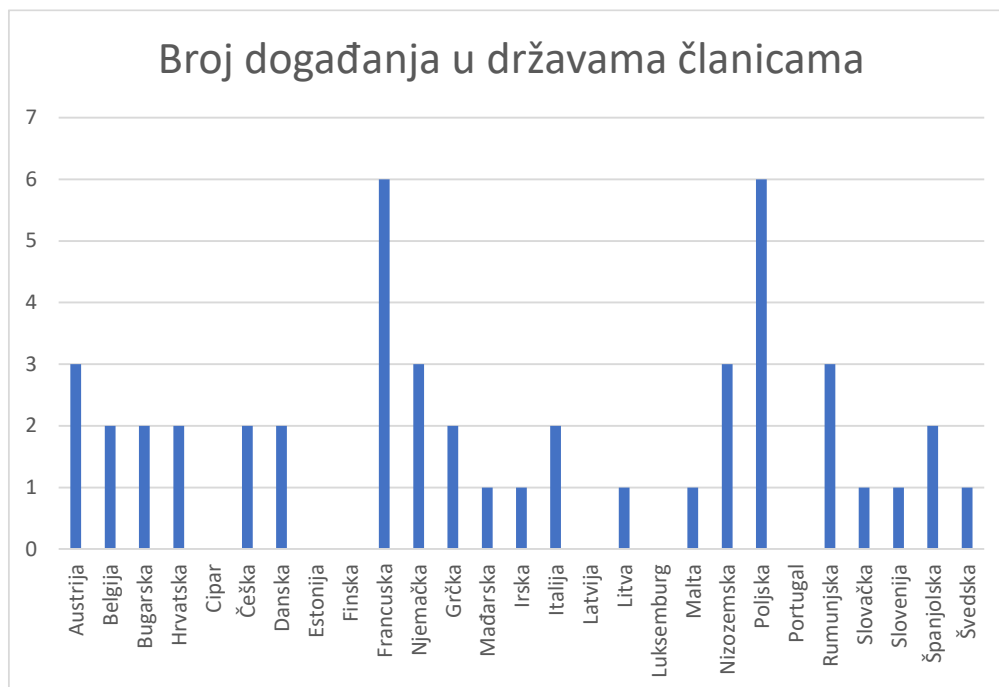

Slika 4.: Vrsta aktivnosti

Komisija će zajedno s EIB-om i CINEA-om nastaviti informirati javnost o Instrumentu kako bi osigurala da su potencijalni podnositelji zahtjeva upoznati s Instrumentom te znaju kako podnijeti zahtjev za sredstva i dobiti savjetodavnu potporu dostupnu u okviru Instrumenta.

Slika 5.: Događanja u državama članicama

⁽¹⁶⁾ [Financiranje i natječaji \(europa.eu\)](https://financingandtenders.europa.eu)

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_4621/

⁽¹⁸⁾ https://audiovisual.ec.europa.eu/en/preview/https:%2F%2Feuc-vod.fl.freecaster.net%2F15%2F241315%2FLR_I241315EN1W.mp4

⁽¹⁹⁾ [Dani informiranja o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju \(europa.eu\)](https://daniinformiranjaoinstrumentuzakreditiranjeujavnomsektoruukvirumehanizmazapravednuzantranziciju(europa.eu))

4.1. Izazovi s kojima se suočava Instrument

- ograničeno vrijeme za apsorpciju sredstava iz instrumenta NextGenerationEU⁽²⁵⁾ i povoljniji uvjeti financiranja, npr. veća pokrivenost bespovratnim sredstvima, kako je prethodno obrazloženo, stoga se u državama članicama daje prednost upotrebi tih izvora financiranja (Poljska, Rumunjska),
- dostupnost privlačnijem i pristupačnijem financiranju nacionalnim sredstvima država članica (Njemačka, Danska, Luksemburg), što uključuje bespovratna sredstva ili dužničke instrumente,
- nacionalni udjeli nisu nužno usklađeni s potražnjom država članica ⁽²⁶⁾,

- unatoč dostupnosti koordiniranih okvirnih zajmova i posredničkih zajmova, koji su posebno namijenjeni za manje projekte, i dalje se čini da je teško doprijeti do manjih nositelja. Minimalni iznos posredničkih zajmova krajnjim primateljima (3 milijuna EUR⁽²⁷⁾) i dalje je bio previsok za male općine koje same moraju nositi projekte s ograničenim zemljopisnim učinkom. Zbog toga se određena kategorija potencijalnih korisnika, onih izvan velikih gradskih područja ili u slabije razvijenim regijama, nalazi u nepovoljnom položaju,
- dužnički financijski instrumenti s mješovitim financiranjem relativno su složeni u odnosu na druge izvore financiranja za manje korisnike,
- zabrana kombinacije potpore u okviru IKJS-a i drugih izvora financiranja sredstvima Unije.

Nadalje, utvrđeni su vanjski čimbenici koji otežavaju provedbu Instrumenta. U anketi o aktivnostima komunikacije i informiranja koje obavlja platforma za pravednu tranziciju⁽²⁸⁾ samo je polovica ispitanika navela da je upoznata s platformom za pravednu tranziciju u svojoj regiji. Osim toga, čini se da većina ispitanika (64 %) nije posebno informirana o tome da su dostupne tehnička pomoć i potpora kapacitetima za razvoj projekata. Treba napomenuti da je ta anketa provedena prije nego što je informativna kampanja o IKJS-u postala vidljiva.

Naposljetku, analiza podnesenih i ocijenjenih prijedloga pokazala je da neki prijedlozi nisu dovoljno kvalitetni, što upućuje na potencijalno nerazumijevanje zahtjeva Instrumenta i povezanog poziva na podnošenje prijedloga.

4.2. Sljedeći koraci

Komisija je radi svladavanja nekih izazova pokrenula informativnu komunikacijsku kampanju i namjensku savjetodavnu potporu dostupnu u sklopu savjetodavnog centra InvestEU (vidjeti točke 2.2. i 3.). Osim toga, poduzet će se mjere kojima će se pridonijeti provedbi Instrumenta. IKJS je novi instrument te je stoga i dalje potrebno informirati javnost o njegovu postojanju i potencijalu.

Kako bi se olakšala provedba Instrumenta, prva je planirana mjera dodatno olakšavanje posredničkog kreditiranja u nekim državama članicama. Posrednički zajmovi proizvod su koji EIB nudi preko svojih partnerskih financijskih institucija u državama članicama te je dostupan već u okviru Instrumenta u nekim državama članicama, ali se može znatno proširiti. Posredničko kreditiranje često se provodi preko nacionalnih razvojnih banaka i institucija, ali je moguće i preko poslovnih banaka. Ti financijski posrednici imaju postojeće mreže klijenata te mogu lakše doprijeti do manjih općina i drugih aktera na lokalnoj razini. Osim toga, minimalni iznos posredničkog zajma smanjit će se na 1 milijun EUR, što je mnogo niže od minimalnog iznosa izravnih zajmova za pojedinačne projekte (12,5 milijuna EUR)⁽²⁹⁾.

Nadalje, Komisija će u suradnji s CINEA-om i EIB-om nastaviti informirati javnost o Instrumentu kako bi osigurala da potencijalni podnositelji zahtjeva razumiju što se nudi i da mogu podnijeti zahtjev za potporu. To će se, među ostalim, postići sastancima i radionicama za nacionalna, regionalna i lokalna tijela u regijama s teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju, pripremom namjenskih prezentacija za relevantne odbore za praćenje koje su države članice osnovale radi

⁽²⁷⁾ Vidjeti poziv na podnošenje prijedloga u okviru instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru JTM-2022-2025PSLF, str. 14., [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](#).

⁽²⁸⁾ [REGIO – Podijelite svoje mišljenje o komunikaciji i informiranju o pravednoj tranziciji \(europa.eu\)](#)

⁽²⁹⁾ Vidjeti poziv na podnošenje prijedloga u okviru instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru JTM-2022-2025PSLF, str. 14., [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](#).

praćenja provedbe programa kohezijske politike ⁽³⁰⁾ te sudjelovanjem na relevantnim događanjima. Komisija će općenito iskoristiti sve prilike za promicanje Instrumenta.

Osim toga, Komisija će nastojati utvrditi koje države članice i koje vrste korisnika nisu dovoljno informirane o Instrumentu. Komisija će razmotriti sve dostupne alate kako bi nadoknadila taj nedostatak informiranosti. Nadalje, Komisija će posebno istražiti kako je kombinacija izazova navedenih u točki 4.1. utjecala na države članice i kako svladati te izazove. To je posebno relevantno za države članice koje imaju najveće nacionalne udjele IKJS-a. Objavit će i niz informativnih videozapisa kako bi se postupak podnošenja zahtjeva objasnio na jasan i pristupačan način.

Komisija je započela i s pripremnim radom za međuevaluaciju IKJS-a, koja se mora provesti do 30. lipnja 2025. u skladu s člankom 17. Uredbe o IKJS-u. Ta će međuevaluacija obuhvaćati provedbu Instrumenta i njegov kapacitet za pravodobno ostvarenje njegovih ciljeva. Evaluacija će biti dodatni korak za utvrđivanje problema povezanih s provedbom Instrumenta i potencijalnih načina za njihovo svladavanje. Izvješće o toj međuevaluaciji dostavit će se Europskom parlamentu i Vijeću.

EIB će u okviru nadležnosti za savjetodavni centar InvestEU nastaviti provoditi IKJS tako što će prepoznavati i provjeravati potencijalne projekte, pružati savjetodavnu potporu nositeljima projekata i relevantnim tijelima te održavati namjenske sastanke i događanja na razini EU-a, nacionalnoj razini i regionalnoj razini.

5. ZAKLJUČCI

Instrumentom za kreditiranje u javnom sektoru nastoji se osigurati da se tranzicija na klimatski neutralno gospodarstvo odvija na pravedan i društveno održiv način jer javni sektor ima presudnu ulogu u uklanjanju tržišnih nedostataka.

Instrument i savjetodavna potpora sporo se prihvaćaju zbog, među ostalim, kašnjenja odobrenja teritorijalnih planova za pravednu tranziciju te preklapanja s drugim izvorima financiranja sredstvima EU-a i nacionalnim sredstvima. To je očekivano u aktualnoj situaciji. Međutim, postoji potražnja za potporom u okviru Instrumenta, kao što su potvrdili potencijalni korisnici u sklopu komunikacijskih aktivnosti i kao što je vidljivo iz sve većeg broja zahtjeva.

Do 31. kolovoza 2023. podneseno je osam prijedloga i odbor za evaluaciju IKJS-a preporučio je da se financiraju tri prijedloga, koja čine maksimalni iznos bespovratne potpore Komisije od 39 394 217 EUR i procijenjeni iznos zajmova EIB-a od 185 886 184 EUR. Osim toga, sastavlja se popis potencijalnih projekata za koje bi se mogla zatražiti financijska potpora u okviru Instrumenta, kako je obrazloženo u točki 2.1., i očekuje se da će se zaprimiti više zahtjeva do sljedećeg roka za podnošenje. Trenutačno utvrđeni potencijalni projekti predstavljaju bespovratna sredstva u iznosu od oko 140 milijuna EUR.

Komunikacijske aktivnosti za informiranje javnosti o Instrumentu i tehnička pomoć dostupna u sklopu savjetodavnog centra InvestEU pokazali su se uspješnima jer je Komisija primijetila povećani interes za Instrument.

⁽³⁰⁾ U skladu s člankom 38. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021.).

Naposljetku, pripremaju se mjere za svladavanje izazova, kao što su nastavak informiranja javnosti o IKJS-u, proširenje mogućnosti posredničkog kreditiranja za manje korisnike i dodatno utvrđivanje postojećih nedostataka kako bi se poboljšala učinkovita provedba Instrumenta te će Komisija u suradnji s CINEA-om i EIB-om nastaviti raditi na ostvarivanju cijelog potencijala Instrumenta.